2026-35-RE

Causa 2026-35-RE

(Recurrents c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 196-2026. Recurs d'empara

Aute del 18 de maig del 2026

BOPA núm. 53, del 27 de maig del 2026

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 22 d'abril del 2026, per la representació processal dels recurrents, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 10 de març del 2026, dictat pel president del Tribunal Superior de Justícia, i, contra l'aute del 31 de març del mateix any, dictat pel Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut substanciat per un tribunal imparcial predeterminat per la llei i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, així com del dret a la igualtat, establert a l'article 6 de la mateixa norma, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li els autes impugnats, que retrotregui les actuacions al moment anterior a la resolució de recusació amb la finalitat que es declari procedent l'abstenció i, subsidiàriament, la recusació de la magistrada, Sra. Anna Estragués Armengol, per tal que es designi un nou ponent, subsidiàriament, cas que no s'estimi íntegrament el recurs d'empara, demana que es deixin sense efecte els pronunciaments

sobre les costes processals, a causa de la lesió autònoma dels articles 6 i 10 de la Constitució; així mateix, sol·licita que s'adopti qualsevol altre pronunciament que, a criteri d'aquest Tribunal Constitucional, sigui necessari per al restabliment efectiu dels drets constitucionals vulnerats. Altrament, sol·licita que el Tribunal demani a la magistrada recusada que emeti un informe complementari amb un pronunciament exprés i concret -no jurídic- sobre els fets denunciats. També sol·licita que s'anonimitzin les resolucions que hagin de ser publicades, atès que dos dels recurrents eren menors en el moment en què els fets objecte del procediment penal van tenir lloc;

Vista la Constitució, especialment, els articles 6, 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment, el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc dels recursos d'apel·lació interposats contra la sentència del 10 de desembre del 2025, dictada pel Tribunal de Corts, que condemnava l'autor responsable de diversos delictes majors d'agressions sexuals a noies menors i la subsegüent petició de llibertat provisional del condemnat del 23 de març del 2026, mitjançant providència del 22 de gener del 2026, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va designar la magistrada, Sra. Anna Estragués Armengol, com a ponent de l'apel·lació.

1.2. El 25 de febrer del 2026, la representació processal dels recurrents va formular un procediment d'abstenció i, subsidiàriament, de recusació de la magistrada esmentada.

1.3. El 10 de març del 2026, el president del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute que desestimava la recusació de la magistrada, Sra. Anna Estragués Armengol, i imposava el pagament

de les costes processals als promotors de l'incident.

1.4. La representació processal dels recurrents va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 31 de març del 2026, el Tribunal Superior de Justícia (Presidència) va desestimar aquest recurs, no es va pronunciar sobre la petició de llibertat provisional del processat, petició que haurà de ser resolta, si s'escau, pel tribunal nomenat pel coneixement de la causa penal, i va imposar les costes d'aquest recurs als seus promotors.

1.5. El 22 d'abril del 2026, la representació processal dels recurrents va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 10 de març del 2026, dictat pel president del Tribunal Superior de Justícia, i, contra l'aute del 31 de març del mateix any, dictat pel Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut substanciat per un tribunal imparcial predeterminat per la llei i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, així com del dret a la igualtat, establert a l'article 6 de la mateixa norma.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- Els recurrents al·leguen que quan la decisió impugnada es fonamenta en una manca de prova dels fets adduïts, aquesta presenta una incoherència que vulnera el seu dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret en la mesura en què, segons el seu parer, la magistrada recusada no nega els fets que se li imputen (amistat íntima amb una magistrada del Tribunal de Corts, activitats de ioga i de pilates, entrenador personal compartit amb periodicitat regular de les activitats, i participació en celebracions i esdeveniments privats) i, per consegüent, considerar que la seva demanda per a un tràmit extraordinari per a la pràctica de prova no està suficientment acreditada és il·lògic.

- Consideren que el Tribunal Superior de Justícia fa una doble interpretació de l'article 73 de la Llei qualificada de la Justícia, d'una banda, admet una lectura extensiva pel que fa a les relacions matrimonials o assimilables, i d'altra banda, efectua una lectura restrictiva pel que fa a les relacions d'amistat entre magistrats. Aquesta incoherència vulnera el principi d'igualtat davant la llei, previst a l'article 6 de la Constitució.

- Així mateix, manifesten que el Tribunal Superior de Justícia confon les disposicions de l'apartat a) de l'article 73 esmentat pel que fa al matrimoni o als vincles assimilables que suposen una vida en comú amb aquelles de l'apartat h) relatiu a l'amistat, el qual no menciona aquest darrer supòsit. Els recurrents consideren que aquest fet constitueix un error en l'anàlisi del text aplicable, el qual vulnera el seu dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret.

- Seguidament, exposen que l'article 70 de la Llei qualificada de la Justícia, que prohibeix que dos magistrats casats formin sala conjuntament, i considera que aquesta no és l'única situació que limiti l'anàlisi de les conseqüències per a la bona administració de la Justícia. Ans al contrari, segons el seu parer, aquest article demostra la voluntat del legislador de tenir en compte els riscs que deriven dels vincles íntims i profunds entre magistrats. Per tant, manifesten que la interpretació efectuada d'aquest article pel Ministeri Fiscal i per la magistrada recusada vulnera els drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució. I això més encara quan el risc establert a l'article 70 esmentat és menys important perquè es tracta d'un mateix tribunal, no, com en aquest cas, on el conflicte és possible entre la primera instància i la segona, circumstància que, segons el seu parer, és molt més greu.

- Finalment, els recurrents al·leguen que la distinció efectuada entre les obligacions recíproques derivades del matrimoni i les relacions d'amistat és contrària a la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans, d'acord amb la qual cal tenir en compte el risc raonable, independentment de la naturalesa jurídica de la relació, element que es troba en les disposicions de l'article 73 h) de la Llei qualificada de la Justícia que parla d'intensitat afectiva sense donar una definició jurídica formal.

- Citen la decisió constitucional del 19 de gener del 2026 (causa 2025-102 i 103-RE) que conforma una doctrina clara d'acord amb la qual la recusació no exigeix provar l'amistat íntima real, sinó l'existència d'una aprensió legítima objectivable, i amb la qual la negació de la relació per part dels protagonistes no impedeix estimar la recusació quan hi ha indicis objectius, i l'exclusió del jutge és una correcció processal per garantir el procés degut. Precisen que, en aquest cas, ja que la magistrada recusada no nega les relacions evocades i el fet que en el "*Cas Garcia*" s'acceptés la recusació perquè l'amistat era entre un magistrat i una part i que ara sigui entre magistrats, aquesta diferència és simplement formal, i, per tant, deriva en la vulneració del principi d'igualtat, establert a l'article 6 de la Constitució, ja que, segons el seu parer, es tracta d'una aplicació desigual d'un mateix criteri a situacions equiparables.

- Altrament, els recurrents consideren que van presentar l'incident de recusació a partir del moment en què van saber els lligams que unien a les magistrades en qüestió, circumstància que és conforme a la literalitat de l'article 74.4 de la Llei qualificada de la Justícia i que l'anàlisi efectuada pel Tribunal Superior de Justícia, que conclou que la recusació és extemporània, vulnera el seu dret a la jurisdicció.

- També addueixen que el Tribunal Superior de Justícia va exonerar el processat que demanava la

seva posada en llibertat provisional sobre la base de l'article 9 de la Constitució; en canvi pel que fa a les peticions de recusació que es fonamenten en l'article 10 de la Constitució, en cas de desestimació els peticionaris han de fer-se càrrec de les costes processals. Consideren que no només hi ha un tracte discriminatori, sinó també un efecte dissuasiu sobre l'exercici d'un dret fonamental.

- Els recurrents impugnen la procedència d'un dels arguments del Tribunal Superior de Justícia sobre la particularitat dels microestats respecte del fet que una interpretació extensiva de les causes de recusació podria paralitzar el sistema judicial. Segons el seu parer, aquest no seria el cas en aquest supòsit en què una sola magistrada seria fàcilment substituïda per un altre magistrat.

- Altrament, sol·liciten que el Tribunal demani a la magistrada recusada que emeti un informe complementari amb un pronunciament exprés i concret -no jurídic- sobre els fets denunciats.

- També sol·liciten que s'anonimitzin les resolucions que hagin de ser publicades, atès que dos dels recurrents eren menors en el moment en què els fets objecte del procediment penal van tenir lloc.

- Per acabar, demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li els autes impugnats, que retrotregui les actuacions al moment anterior a la resolució de recusació amb la finalitat que es declari procedent l'abstenció i, subsidiàriament, la recusació de la magistrada, Sra. Anna Estragués Armengol, per tal que es designi un nou ponent, subsidiàriament, cas que no s'estimi íntegrament el recurs d'empara, demanen que es deixin sense efecte els pronunciaments sobre les costes processals, a causa de la lesió autònoma dels articles 6 i 10 de la Constitució; així mateix, sol·liciten que s'adopti qualsevol altre pronunciament que, a criteri d'aquest Tribunal Constitucional, sigui necessari per al restabliment efectiu dels drets constitucionals vulnerats.

2.2. Argumentació del president del Tribunal Superior de Justícia

- En primer terme, el president del Tribunal Superior de Justícia exposa de manera precisa els motius en què la part fonamenta la seva petició de recusació, els arguments d'oposició a aquesta petició per part del processat, del Ministeri Fiscal, així com de la magistrada recusada.

- Seguidament, recorda que el procediment de recusació està emmarcat de manera estricta per la

llei, ja que interfereix en la composició del tribunal predeterminat per la llei i, per consegüent, aquesta circumstància implica que els fets objectius sobre els quals es fonamenta la petició de recusació hagin d'estar exposats de manera circumstanciada per la part sol·licitant.

- En aquest cas, posa en relleu que la petició de recusació no conté cap element que permeti a un observador objectiu i raonable considerar que la relació entre les magistrades tal com està presentada sigui íntima.

- El president del Tribunal Superior de Justícia destaca que la representació processal dels recurrents demana en el seu escrit a la magistrada recusada que precisi la naturalesa de la relació invocada i la detalli, quan el procediment de recusació no preveu una fase de prova prèvia, i que llevat d'aquells supòsits excepcionals en què l'acreditació dels fets en la qual es fonamenta la recusació resulti extraordinàriament complexa o objectivament inaccessible per la part que la promou, és en l'escrit mateix de recusació on s'han d'aportar els elements probatoris que la recolzen.

- Insisteix en què la representació processal dels recurrents demana que se li atorgui un tràmit extraordinari per a la pràctica de prova cas que la magistrada recusada no reconegui el vincle d'amistat que se li imputa, cosa que condueix a pensar que pretén tant acreditar una causa de recusació, com obtenir els elements necessaris per verificar si aquesta pot arribar a existir, la qual cosa no només desnaturalitza la funció de l'incident de recusació, sinó que el converteix en un mecanisme prospectiu incompatible amb el seu règim legal.

- Conclou que aquest motiu ja justifica per si sol la inadmissió de la demanda.

- Seguidament, recorda les disposicions de l'article 74.4 de la Llei qualificada de la Justícia que constitueixen un imperatiu i una norma estructural del procediment, la finalitat de les quals és garantir una correlació temporal directa entre el coneixement de la causa de recusació i la seva formulació, impedint que un mecanisme com aquest pugui ser articulat discrecionalment mesos o anys després del coneixement dels fets que el fonamenten.

- En aquest cas, exposa que tant les magistrades concernides, com els lletrats intervinents en el procediment compten amb una dilatada trajectòria professional dins l'àmbit jurídic andorrà i atesa la dimensió reduïda del sistema jurisdiccional, la tesi segons la qual la relació d'amistat entre les magistrades va ser descoberta de manera sobtada en les dates immediatament anteriors al plantejament de la recusació resulta difícilment sostenible.

- Per aquest motiu, considera que la demanda ha de ser inadmesa *a limine litis*, d'acord amb l'article 9.2 de la Llei qualificada de la Justícia, especialment, tenint en compte que la recusació es va plantejar poques hores abans de la vista oral d'una causa on el processat estava en situació de privació de llibertat.

- A banda d'aquests motius formals, el president del Tribunal Superior de Justícia examina tanmateix el fons de la petició de recusació.

- En primer terme, pel que fa a la interpretació de l'article 73 de la Llei qualificada de la Justícia, el qual enumera de manera explícita les causes d'abstenció i de recusació, constata que la part recurrent mateixa admet que la situació que descriu no correspon a cap d'aquests supòsits.

- Seguidament, el president del Tribunal Superior de Justícia rebat el plantejament proposat per la part recurrent relatiu a l'analogia de la relació d'amistat amb el supòsit de l'article 73 a) tenir una relació de matrimoni o una situació de convivència similar, ja que es tracta de vincles que són jurídicament i substancialment diferents i no permeten, segons el seu parer, suposar una afectació de la imparcialitat de les jurisdiccions.

- Afegeix, que una extensió desmesurada de les causes de recusació, especialment, en sistemes jurisdiccionals de dimensió reduïda, on la proximitat professional i personal entre els diferents operadors jurídics és una circumstància pràcticament inevitable, vulneraria el principi del tribunal predeterminat per la llei.

- Considera que, en aquest cas, l'analogia proposada és inadequada, ja que es pretenen equiparar situacions objectivament diferents, sense que les circumstàncies permetin apreciar l'existència d'un vincle personal d'una intensitat tal que pugui generar un dubte legítim sobre la imparcialitat de la magistrada concernida.

- Pel que fa a les decisions anteriors, presentades per la part recurrent, com a similars a aquesta causa, considera que aquest no és el cas, ja que es tracta de supòsits en què la relació concernia magistrats i alguna de les parts o els seus advocats.

- Per acabar, exposa que no s'albira l'interès concret que podria tenir la magistrada recusada en la decisió a dictar. La decisió dictada en primera instància va ser adoptada en el marc de la Llei per un tribunal fruit d'una deliberació col·legiada, i precisa que l'estimació o la desestimació del recurs d'apel·lació contra aquesta decisió de primera instància no comporta cap conseqüència personal per

als magistrats que n'estan a l'origen.

- Per tots aquests motius, el president del Tribunal Superior de Justícia desestima la recusació de la magistrada, Sra. Anna Estragués Armengol, i imposa als promotors de l'incident el pagament de les costes ocasionades a les restants parts intervinents.

2.3. Argumentació del Tribunal Superior de Justícia

- En el marc del recurs d'apel·lació presentat contra l'aute que desestimava la recusació de la magistrada, Sra. Anna Estragués Armengol, el Tribunal Superior de Justícia reprodueix íntegrament l'article 73 de la Llei qualificada de la Justícia que conté els supòsits d'abstenció i de recusació dels batlles i dels magistrats.

- Recorda que la causa de recusació s'ha de referir a la persona del batlle o del magistrat, i no genèricament a l'òrgan jurisdiccional, ja que aquest darrer no té, per definició i per la seva pròpia naturalesa, amistat ni enemistat amb cap de les parts d'un procés, ni amb els seus advocats.

- A més, en termes generals, tal com s'ha declarat de forma reiterada, i en la mesura en què la recusació d'un batlle o d'un magistrat incideix en el dret fonamental al jutge predeterminat per la llei, que està garantit en l'article 10 de la Constitució, és obvi que l'aplicació de les causes determinants de la mateixa ha de ser objecte d'interpretació estricta.

- La mateixa afectació al referit dret fonamental exigeix que la recusació es formuli de forma rigorosa, amb explicitació suficient dels motius que la justifiquen, així com dels apartats concrets de l'article 73 de la Llei qualificada de la Justícia en què es fonamenta, sense que sigui suficient una invocació genèrica d'una sèrie dels supòsits continguts en aquell precepte, i sense acreditar la necessària connexió amb el procés en què es planteja l'incident.

- Seguidament entra a examinar el cas concret, i pel que fa a l'extemporaneïtat de la presentació de la recusació constata que la part recurrent no ofereix cap dada precisa per permetre acreditar que va ser precisament el 23 de febrer del 2026 el moment en què va tenir lloc una suposada comunicació durant la qual va descobrir la relació suposadament d'amistat íntima entre ambdues magistrades, ni tampoc s'indica amb qui va tenir lloc aquella comunicació, ni cap altra circumstància, res de res.

- Declara que la fragilitat d'aquesta argumentació permet confirmar l'aute recorregut pel que fa a la inadmissibilitat de la recusació.

- D'altra banda, posa en relleu que en l'escrit de recusació no es detallaven fets concrets, sinó una informació que suposadament l'advocat de la part recusant havia rebut en una comunicació -no se sap amb qui- però sense aportar cap prova. I l'exigència de prova no és incoherent amb la doctrina establerta en els autes TSJP 82-83/2025 -com sosté la part recurrent- ja que en aquella resolució el Tribunal Superior de Justícia va estimar la recusació basant-se en l'existència d'abstencions reiterades de la persona concernida que s'havien produït en un període llarg en el temps. Declara que les diferències clares i evidents entre aquell supòsit i aquest que ara ens ocupa no permeten cap tipus de comparació.

- Cita la resolució del Tribunal Constitucional que també exigeix un principi de prova per a les recusacions, així, l'aute del 17 de novembre del 2025, recaigut en la causa 2025-78-RE, mitjançant el qual es resol la recusació plantejada contra dos magistrats del citat Tribunal:

"*És un requisit imprescindible que l'escrit en què es formuli la recusació expressi, de manera concreta i clara, una causa de recusació d'aquelles que estan previstes legalment, amb una exposició dels motius en què es fonamenti i acompanyada d'un principi de prova. En efecte, cas de no ser exigent amb el nivell de prova, hi ha un risc important de col·lapse o de paralització del Tribunal Constitucional*".

- I aquesta reflexió és perfectament aplicable en aquest cas. En definitiva, si bé els interessats tenen dret a un tribunal imparcial -cosa que ningú nega-, aquest Tribunal ha de ser el predeterminat per la llei, i així s'ha constituït en el cas que ens ocupa, sense que s'hagin aportat elements per considerar que s'està davant una causa de recusació.

- Pel que fa a la possibilitat d'emprar les causes de recusació per analogia, considera que el raonament de l'aute recorregut no conté cap incoherència. Si bé és cert que en l'aute esmentat s'admet implícitament que les relacions familiars entre magistrats poden generar una causa de recusació, però ho fa quan parla de vincles "*d'intensitat màxima que es tradueixen per una comunitat de vida i interessos*", tanmateix, els fets invocats a l'escrit de recusació no tenen el més mínim suport probatori, com ja s'ha dit. De fet, la part recusant mateixa així ho admet quan proposa la prova subsidiària en cas de negació dels fets per part de la magistrada concernida, petició que no és altra cosa que un reconeixement explícit de la manca absoluta de prova, a banda de ser també una inversió de la càrrega de la prova.

- Però, a més, les circumstàncies esmentades -no provades- en l'escrit de recusació, en cap cas poden encabir-se en el concepte de "*comunitat de vida i interessos*"del què parla l'aute recorregut per referir-se a les relacions familiars.

- Per últim, la part recurrent discrepa de l'argument respecte del fet que la dimensió reduïda del sistema judicial andorrà impediria una interpretació extensiva de les causes de recusació perquè podria paralitzar-lo, no obstant això, aquest argument ha estat acceptat pel Tribunal Constitucional mateix. El Tribunal Superior de Justícia cita a mode d'exemple l'aute del 25 de març del 2025, recaigut en la causa 2025-3-RE, per citar una de les més recents:

"*3.3. També amb caràcter anterior a l'entrada a l'anàlisi del fons de l'assumpte, aquest Tribunal vol reiterar la seva doctrina, que recolza en la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans (sentències del 19 de maig del 2005 -cas Steck Risch i d'altres c/ Liechtenstein; del 15 d'octubre del 2009 -cas Micallef c/ Malta- i del 16 de febrer del 2016 -cas A. K. c/ Liechtenstein-) en el sentit que en els Estats qualificats de "petits", una interpretació excessivament estricta de la independència i de la imparcialitat dels jutges i magistrats podria dificultar de manera indeguda la correcta administració de la Justícia*".

- Pel que fa a les costes processals, recorda que aquesta imposició respon a l'aplicació del criteri del venciment objectiu, com recull l'aute recorregut, criteri que també resulta d'aplicació en aquesta resolució.

- Per aquests motius, desestima el recurs d'apel·lació interposat per la part recurrent i confirma l'aute dictat pel president del Tribunal Superior de Justícia.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El Tribunal Constitucional no és ni una tercera instància, ni un tribunal suprem, ni un tribunal de cassació.

3.2. Convé recordar que la interpretació dels fets i de les normes aplicables corresponen a les jurisdiccions ordinàries, llevat que això condueixi a una resolució il·lògica, arbitrària, no raonable o

que infringeixi els drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

3.3. El primer argument dels recurrents es fonamenta en l'anàlisi dels tribunals ordinaris respecte de la manca de prova continguda en la seva demanda de recusació.

En primer lloc, basen la seva postura en la manca de contradicció per part de la magistrada recusada respecte dels fets concrets que se li imputen, i conclouen que aquesta manca de contradicció ja és suficient per establir la veracitat d'aquests fets. Ara bé, en el seu informe, la magistrada considera que no s'ha de pronunciar sobre aquests fets, perquè constata que aquests no corresponen a les disposicions establertes per la Llei qualificada de la Justícia en matèria de recusació o d'abstenció. Interpretar aquesta resposta de la magistrada com a una garantia de les al·legacions de la part recurrent no té cap fonament.

En segon terme, una vegada examinada la llista dels fets que fonamentarien la recusació, els tribunals ordinaris consideren que no està acompanyada de la prova que permetria qualificar d'íntima la suposada relació entre ambdues magistrades; remarquen, encertadament, que la demanda de la concessió d'un tràmit extraordinari per a la pràctica de prova no és conforme al procediment tal com està establert a l'article 74.5 de la Llei qualificada de la Justícia i que aquest fet demostra que la prova esmentada no estaria presentada per recolzar la demanda.

Per consegüent, atès que consideren que la demanda de recusació no està fonamentada en proves suficients, els tribunals ordinaris han efectuat una interpretació lògica i raonable dels fets i de les normes aplicables.

Sigui com sigui, d'acord amb el cànon de constitucionalitat, que s'ha recordat en l'apartat 3.2 anterior, aquest argument dels recurrents no té un abast constitucional, sobretot perquè el president del Tribunal Superior de Justícia no es va limitar a respondre sobre aquest únic element de forma, sinó que seguidament va analitzar en el fons tots els arguments plantejats pels recurrents.

3.4. El segon argument dels recurrents consisteix a considerar que els tribunals ordinaris han efectuat una interpretació contradictòria dels termes de la llei segons que es tracti de tenir una relació de matrimoni o de tenir una amistat íntima entre magistrats.

Des d'aquest punt de vista, els tribunals ordinaris fan una anàlisi comparada dels vincles d'aquestes dues relacions i conclouen de manera lògica que són diferents i que no es poden estendre les disposicions relatives al matrimoni o a la vida en comú (situacions de convivència anàlogues) a una

relació d'amistat sense cap més prova de la seva "*intensitat*".

Cal posar en relleu, a més, que els vincles del matrimoni o de la vida en comú entre magistrats estan evocats a l'article 70 de la Llei qualificada de la Justícia que intervé en la composició d'un mateix tribunal, quan els vincles d'amistat, citats a l'article 73 com a causa d'abstenció o de recusació impliquen un magistrat i les parts en el procés, els seus advocats o els seus procuradors, circumstància que és molt diferent.

Tanmateix, els recurrents proposen una primera extensió analògica entre relació de matrimoni o situació de convivència similar i relació d'amistat íntima, i, una segona analogia entre relacions entre magistrats i relacions entre magistrats i parts en el procés.

Els tribunals ordinaris fonamenten la seva anàlisi en una diferència objectiva de situació respecte del risc de parcialitat; i, la interpretació extremadament distesa de les normes proposada pels recurrents no pot ser raonablement acceptada per tal de fonamentar la vulneració del principi d'igualtat, establert a l'article 6 de la Constitució, el qual, a més, atès que es troba al capítol I del títol II de la Constitució, no pot ser objecte d'un recurs d'empara de manera autònoma.

Aquest argument tampoc disposa, doncs, de contingut constitucional.

3.5. En tercer lloc, els recurrents argumenten que si el legislador va preveure prohibir a dos magistrats units en matrimoni o que es trobaven en una situació de convivència similar poder formar sala en un mateix tribunal, seria lògic estendre la interpretació a les disposicions de l'article 73 de la Llei qualificada de la Justícia, al cas que no està previst explícitament als magistrats casats estant, en primera instància, i en segona instància, ja que, segons el seu parer, en aquest cas el risc és més gran.

Si bé els recurrents són lliures de proposar una interpretació dels textos que els sigui favorable, el Tribunal Superior de Justícia, dins la funció que li correspon, pot adoptar una interpretació diferent a partir del moment en què aquesta sigui conforme als textos, sigui lògica, sigui raonable i no sigui arbitrària.

Així, si la presència en un tribunal de dos magistrats units pel matrimoni o per una convivència anàloga està prohibida per l'article 70 de la Llei qualificada de la Justícia, ja que aquesta situació podria portar un perjudici a la col·legialitat de la jurisdicció en qüestió, allò que pretén evitar l'article 73 del mateix text són els vincles d'interès prohibint les relacions entre els magistrats i les parts en el

procés.

Tal com ho destaca el president del Tribunal Superior de Justícia, aquest interès no existeix entre dos magistrats que es troben en dues instàncies col·legials de dos nivells diferents.

La interpretació efectuada pels recurrents no és procedent, però, aquesta circumstància no vulnera els seus drets constitucionals.

Es pot entendre que haguessin preferit una altra interpretació que els hi hagués donat la raó, però aquest argument no té contingut constitucional.

3.6. Els recurrents invoquen la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans que privilegia la naturalesa objectiva del vincle relatiu a un magistrat sense que la forma jurídica d'aquest vincle sigui determinant.

La decisió objecte de recurs no està afectada per aquest argument, ja que no és la naturalesa de la relació aquella que es qüestiona, sinó, d'una banda, la manca de l'acreditació d'aquesta relació i la seva "*intensitat*", i, d'altra banda, la naturalesa de les persones per les quals una relació com aquesta seria una causa d'abstenció o de recusació, és a dir, un magistrat i una part en el procés (article 73 esmentat) i dos magistrats formant part d'una mateixa sala (article 75 també anteriorment esmentat), situacions que no corresponen al supòsit que s'havia d'examinar.

Per tant, com que aquest argument no té a veure amb el supòsit que ens ocupa, no es pot considerar que tingui un abast constitucional.

3.7. Els recurrents al·leguen també la jurisprudència d'aquest Tribunal Constitucional d'acord amb la qual la sola consideració d'indicis objectius d'una relació d'amistat seria suficient per recusar un magistrat.

Els recurrents mateixos admeten que aquesta jurisprudència es concreta en el cas de la relació entre un magistrat i una part en el procés, i qualifiquen de "*formal*" la seva distinció amb el cas actual.

Persisteixen d'aquesta manera en la seva temptativa d'una doble analogia que duria a estendre més enllà de l'esperit de la llei l'abast de les seves disposicions.

Si bé una interpretació àmplia dels criteris de valoració d'una relació d'amistat o de qualsevol altra és plantejable, no es pot considerar com a irrellevant que aquesta relació concerneixi un magistrat i una part en el procés, dos magistrats formant part del mateix tribunal o dos magistrats formant part de dues instàncies col·legials diferents.

En aquest darrer supòsit, que és el cas que ens ocupa, la col·legialitat de la jurisdicció no està afectada i l'interès que vulneraria la imparcialitat de la decisió tampoc es pot considerar com a establert.

Per consegüent, la jurisprudència que invoquen els recurrents no té cap relació amb el cas actual i no pot fonamentar un argument d'abast constitucional.

3.8. Finalment, els recurrents impugnen la seva condemna en costes processals, ja que consideren que aquesta vulnera el principi d'igualtat, perquè el condemnat en el procediment penal principal, intervenint en l'incident de recusació, no va ser condemnat en costes en el marc de la petició de llibertat provisional, tot i que aquesta va ser desestimada. Al·leguen que el dret a la llibertat té la mateixa entitat que el dret a un tribunal imparcial.

Primerament, cal recordar, una vegada més, que el principi d'igualtat no pot fonamentar per si mateix un recurs d'empara.

Altrament, aquest principi no exclou la consideració de situacions de fet diferents. En aquest cas, és lògic considerar que l'especificitat de la situació d'una persona privada de llibertat sigui tinguda en compte.

Per consegüent, la diferència de situació justifica la diferència de decisió, sense que sigui possible deduir-ne una vulneració dels drets establerts a l'article 6 de la Constitució.

Cal, doncs, declarar que aquest argument manca de contingut constitucional.

3.9. Pel que fa a l'extemporaneïtat de la presentació de la recusació, els tribunals ordinaris constaten que aquesta va intervenir un mes després de la designació de la magistrada ponent i que la representació processal dels recurrents, com a coneixedor de la vida judicial andorrana, difícilment podia al·legar haver tingut coneixement dels fets que adduïa en la seva demanda tan tard.

Aquesta anàlisi està confortada pel caràcter particularment indefinit de les explicacions de com va arribar la informació a la representació processal esmentada.

L'anàlisi del Tribunal Superior de Justícia està fonamentat en l'esperit de la llei que du a evitar qualsevol retard en una motivació certificada d'una abstenció o d'una recusació per tal de limitar l'ús dilatori d'aquest procediment.

En conclusió, l'anàlisi dels tribunals ordinaris és lògic i en qualsevol cas no vulnera el dret dels recurrents a la jurisdicció, ja que aquests no s'aturen a aquesta consideració formal, sinó que examinen el conjunt dels seus arguments abans de pronunciar-se sobre el fons.

3.10. Els recurrents també impugnen l'anàlisi dels tribunals ordinaris relativa a les conseqüències de la seva interpretació de la llei respecte del fet que una ampliació de les condicions d'abstenció i de recusació vulneraria el principi d'un tribunal predeterminat per la llei, atesa la dimensió reduïda de l'Estat.

Els recurrents precisen que la recusació que demanaven s'hagués pogut resoldre fàcilment, substituint la magistrada recusada per un altre magistrat en el torn corresponent. Per tant, els recurrents només tenen en consideració la seva demanda respecte d'una causa en concret, quan el Tribunal Superior de Justícia se situa en la perspectiva de les conseqüències que tindria aquesta interpretació sobre el conjunt del funcionament del sistema judicial andorrà.

L'anàlisi efectuada pel Tribunal Superior de Justícia és lògica i constitueix un argument complementari i no principal de la seva desestimació de la interpretació plantejada pels recurrents.

Aquesta divergència d'opinions, la qual no és determinant en la decisió objecte de recurs, no constitueix una pretensió amb contingut constitucional.

3.11. Per concloure, cal constatar que malgrat les observacions relatives a l'admissibilitat, el Tribunal

Superior de Justícia desestima la demanda de recusació plantejada pels recurrents després d'un examen acurat de l'argumentació presentada, sobre la base d'una interpretació lògica dels textos aplicables i conclou que les condicions previstes per la Llei per a la recusació no estan reunides.

3.12. Els arguments dels recurrents no aconsegueixen demostrar el caràcter constitucional del seu recurs d'empara que pretenen substituir la seva pròpia interpretació dels textos per aquella efectuada pel Tribunal Superior de Justícia per tal d'obtenir *in fine* una decisió que sigui conforme a la seva voluntat, donant així al seu recurs el caràcter d'una demanda de tercera instància, la qual no correspon resoldre a aquest Tribunal.

3.13. Així doncs, atès que aquest recurs d'empara està mancat de contingut constitucional, ha de ser declarat no admissible a tràmit.

3.14. Atès que entre els recurrents es troben persones que eren menors en el moment dels fets de la causa penal principal i que la resta són familiars seus, el Tribunal Constitucional disposa anonimitzar la seva decisió a efectes de publicació.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. Acordar l'anonimització dels recurrents a efectes de la publicació d'aquesta resolució.

2. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2026-35-RE interposat per la representació processal dels

recurrents contra l'aute del 10 de març del 2026, dictat pel president del Tribunal Superior de Justícia, i, contra l'aute del 31 de març del mateix any, dictat pel Tribunal Superior de Justícia.

3. Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, al Tribunal de Corts, a la Presidència del Tribunal Superior de Justícia, a la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

4. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 18 de maig del 2026.

Joan Manel Abril Campoy — Pere Pastor Vilanova

President — Vicepresident

Jean-Yves Caullet — Víctor Torre de Silva López de Letona

Magistrat — Magistrat